

Ислом Нури

Ҳожи биродарим, Аллох таоло ҳаммамизни ўзига итоат қилиш бахтига мушарраф қилсин. Ислом умматига куфр миллатлари томонидан ошкора адоват ўқлари ёғилаётган, мусибат ва фожеалар гирдобидида қолган, мусаффо осмонини қора булутлар қоплаган ушбу аянчли қунларда мусулмон ўз эътиқодига аҳамият бермоғи, эътиқодини тузатиб, қоплаб турган қора булутларни осмонидан ҳайдамоғи лозимдир. Чунки, соғ-соф эътиқод умматга ўзлигини қайтаради ва душманлар томонидан режалаштирилган манфур ишнинг – куфр миллати ичига сингиб, йўқ бўлиб кетишнинг олдини олади. Соғлом эътиқод умматни бирлаштиради, писиб турган душманни танитиб, унинг режа-ниятларини тўғри қўра билишга муваффақ қилади. Бир сўз билан айтганда, соғлом эътиқод умматга ўзлигини қайтаради.

Эътиқоднинг «Ал-валоу вал-баро» боби умматнинг бутун борлигини сақлайдиган, уни бир тану бир жон қиладиган, куфр миллатига қўшилиб, йўқ бўлиб кетишнинг олдини оладиган муҳим боблардан биридир. «Ал-валоу вал-баро» эътиқодини душманлар мусулмонлар ҳаётидан ўчириб ташлашга уриниб, имкониятларидаги бор чора воситаларни қўлладилар. Лекин, ҳар-бир мусулмон қунига қамида ўн етти бор яҳудий ва насоро (христиан)лар йўлидан паноҳ тилаб, «Бизларни газабга дучор бўлмаган ва ҳақ йўлдан тоймаган зотларга инъом қилган йўлинг бўлмиш – тўғри йўлга йўллагайсан» (Фотиха: 6,7) деб Аллохга ёлворар экан, бу макру хийлалар асло таъсир қилмайди. Газабга дучор бўлганлар яҳудийлар ва улар қаби билиб туриб амал қилмаган кимсалардир. Ҳақ йўлдан тойганлар эса, насоролар ва улардек билимсизлик билан Аллохга ибодат қилган нодон кимсалардир. Пайгамбар саллоллоху алайҳи ва саллам: «Фотиха

Ислом Нури

сурасини ўқимаган кишининг намози намоз эмас» – деганлар.

Барча мусулмонлар ардоқлайдиган азиз куръони карим оятлари ҳар қандай кофир билан дўстлашиш у ёқда турсин, уларга ишониш, ҳатто хайрихоҳлик қилишнинг ҳам ёмон оқибатларидан огохлантириб туради. Куръони карим «тавҳидул-ибода» (ёлғиз бир тангрига сизгиниш) ва «алваллоу-валбаро» эътиқодларини атрофлича ёритиб бериши натижасида ислом уммати шаклланиб, ислом қелишидан олдин бўлиб турган барча низоларга, қелишмовчиликларга барҳам берилди, жамиятда кофирга ишониш, гап-сўзи, ваъдаси ва хабарларини тасдиқлаш қолмади.

Алваллоу валбаро ақидаси йўқ бўлар ёки сусаяр экан, одамлар душманларига оғиб қоладилар, душманлари эса уларни оғир азоблар билан қийнаб, ҳурматларини оёқ ости қиладди. Ана шундай вақтларда мусулмонларга эътиқодларини таълим бериб, душманлар билан қандай муомалада бўлишни баён қиладиган, эътиқоддан гафлатда бўлиш олиб қиладиган ёмон оқибатлардан огохлантирувчи куръон қарим оятларига қулоқ тутиб, уларни ҳаётда татбиқ этиш мусулмонлар учун нақадар муҳимдир. Қуйида куръон қарим баён этган таълимотлардан айримларини келтирамиз:

1. Куръонда кофирларнинг иши мусулмонларни қийнаб ўлдириш ёки диндан қайтариш эканлигини ўқиймиз:

(﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ ذَاتَ الْفُلْهِ وَالْمَرْءُ إِذَا عَاهَدَ وَأَنَّمَا حَرَّمَ ذَاتَ الْبُحْلِ وَالْمَرْءُ إِذَا عَاهَدَ﴾
(﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ ذَاتَ الْفُلْهِ وَالْمَرْءُ إِذَا عَاهَدَ وَأَنَّمَا حَرَّمَ ذَاتَ الْبُحْلِ وَالْمَرْءُ إِذَا عَاهَدَ﴾
20:﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ ذَاتَ الْفُلْهِ وَالْمَرْءُ إِذَا عَاهَدَ﴾))

«Чунки, улар (яъни шаҳар аҳли кофирлар) сизлардан огох бўлиб

Ислом Нури

Дилларидаги адоватлари эса янада каттарокдир. Агар акл юргизсангизлар, сизлар учун оят-аломатларни аниқ-равшан килиб бердик». (Оли Имрон:118)

Бошқа оятда бундай дейди:

(بَلِّغُوا الرِّسَالَاتِ الَّتِي نَزَّلْنَا بِهَا آيَاتٍ لِّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ) (Оли Имрон:120)

«Агар сизларга бирон яхшилик тегса, бу уларни хафа килади. Агар сизларга бирон ёмонлик етса бундан хурсанд бўладилар. Агар сабр токат килсангиз ва Аллохдан кўрксангиз, уларнинг найранглари сизларга зарар кила олмайди. Албатта Аллох уларнинг килаётган амалларини ихоти килгувчидир» (Оли Имрон:120).

Аллох таоло улар холи колсалар, бизга карши нафрат-адovatларини ошкор килишларини билдириб, шундай дейди:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّلُوكَ الَّتِي اتَّخَذُوا فَكَانُوا مُجْرِمِينَ) (Оли Имрон:119)

«Ўзлари холи колишганда эса сизларни каттик ёмон кўрганлари сабабли бармоқларини тишлайдилар» (Оли Имрон:119).

Маълумки, инсон газабланса бир бармогини тишлайди. Лекин улар адоват нафратлари кучлилигидан бор бармоқларини тишлайдилар.

6. Кофирлар билан дўстлашишга кариндош-уруғ ва бола-чакаларга хавф борлиги бахона бўла олмайди. Аллох таоло: «Эй мўминлар,

Ислом Нури

8. Ҳузайфа розияллоху анху «ўзларинг билмаган холда яҳудий ёки насроний бўлиб қолишдан кўркинглар!» – деб куйидаги оятга ишора қилдилар:

(بَلِّغْ رِسَالَتَكَ لِقَوْمِكَ اَوْ لِقَوْمٍ مِّنْهُمْ لَعَلَّ هُمْ يَتَّقُونَ
يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ
51:بَلِّغْ رِسَالَتَكَ) (بَلِّغْ رِسَالَتَكَ لِقَوْمِكَ اَوْ لِقَوْمٍ مِّنْهُمْ)

«Эй мўминлар, яҳудий ва насронийларни дўст тутмангиз! Уларнинг баъзилари баъзиларига дўстдирлар. Сизлардан ким уларга дўст бўлса, бас, у ўшалардандир. Албатта, Аллоҳ золим кавми хидоят қилмас» (Моида:51).

Аллоҳ таоло кофир ота, ака ё ўғилни дўст тутишдан қайтарган бўлса, бошқаларни кўяверинг! Аллоҳ таоло айтади:

)بَلِّغْ رِسَالَتَكَ لِقَوْمِكَ اَوْ لِقَوْمٍ مِّنْهُمْ لَعَلَّ هُمْ يَتَّقُونَ
يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ
23:بَلِّغْ رِسَالَتَكَ) (بَلِّغْ رِسَالَتَكَ لِقَوْمِكَ اَوْ لِقَوْمٍ مِّنْهُمْ)

«Эй мўминлар, агар иймондан куфрни афзал билсалар, ота-онангиз ва ака-укаларингизни ҳам дўст тутмангиз! Сизларнинг ичингизда кимда-ким уларни дўст тутса, бас, улар золимлардир» (Тавба:23).

Бошка бир оятда эса бундай дейди:

(بَلِّغْ رِسَالَتَكَ لِقَوْمِكَ اَوْ لِقَوْمٍ مِّنْهُمْ لَعَلَّ هُمْ يَتَّقُونَ
يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ اذْهَبْ
بَلِّغْ رِسَالَتَكَ لِقَوْمِكَ اَوْ لِقَوْمٍ مِّنْهُمْ لَعَلَّ هُمْ يَتَّقُونَ)

Ислом Нури

«Оллоҳга ва охираат кунига иймон келтирадиган кавмнинг Аллоҳ ва унинг пайгамбари чизган чизикдан чиққан кимсалар билан – гарчи улар ўзларининг оталари, ёки ўгиллари, ёки ога-инилари, ёки кариндош-уруглари бўлсаларда дўстлашаётганларини топмасиз. Ана ўшаларнинг дилларига (Аллоҳ) иймонни битиб кўйгандир ва уларни ўз томонидан бўлган рух – куръон билан қувватлантиргандир...»
(Мужода:22)

«Оллоҳга ва охираат кунига иймон келтирадиган кавмнинг Аллоҳ ва унинг пайгамбари чизган чизикдан чиққан кимсалар билан – гарчи улар ўзларининг оталари, ёки ўгиллари, ёки ога-инилари, ёки кариндош-уруглари бўлсаларда дўстлашаётганларини топмасиз. Ана ўшаларнинг дилларига (Аллоҳ) иймонни битиб кўйгандир ва уларни ўз томонидан бўлган рух – куръон билан қувватлантиргандир...»
(Мужода:22)

Азиз биродарим, куйида кофирлар билан дўстлашишнинг айрим кўринишларини айтиб ўтаман:

- Кофирларга одоб-ахлоқ, кийиниш ва шу қабиларда тақлид қилиш. Пайгамбар саллоллоху алайҳи ва саллам айтадилар: «Ким ўзини бир қавмга ўхшатса у шу қавмдандир (яъни, мусулмонлардек юрган киши мусулмон, кофирлардек юрган киши кофир)».
- Мусулмонларга қарши кофирларга ёрдам бериш. Бу иш одамларнинг муртад бўлишига – мусулмонликдан чиқиб қолишига сабаб бўлади.
- Кофирларни мусулмонларнинг сирларидан хабардор бўладиган мансабларга қўйиш. Уларни сирдош, маслахатчи қилиб олиш ҳам шу жумладандир.
- Кофирларнинг байрам (янги йилни нишонлаш қабри) ва тўйларида иштирок этиш, шу маросимларни ўтказишга ёрдамлашиш ёки шу муносабат билан уларни табриклаш (масалан, «янги йилингиз билан!»).

Ислом Нури

-Бу икки калима кискача «яхши кўриш» ва «ёмон кўриш» маъносини берсада, бироқ бунинг замирида ниҳоятда кенг маъно ётади. Зотан, ислом ана шу асосда – мусулмонларни яхши кўриш, улар ўртасидаги ўзаро мухаббат, кофирларни эса ёмон кўриш, уларни душман деб билиш асосида қурилган. Қуръон ва суннатга очик қалб билан муружаат қилган киши буни яхши англайди. Лекин бу ўринда шуни айтиб ўтмоқ керакки, «Кофирларни ёмон кўриш, уларни душман деб билиш» деган жумладан ҳурматли ўқувчи «Кофирларга озор берса бўлар экан, уларга яхшилик қилиб бўлмас экан» деган маънони зинҳор тушунмаслиги лозим. Балки, ислом кишиларга, агарчи кофир бўлсалар ҳам, озор бермаслик, одамларга яхшилик қилиш маданиятининг чўққиси ҳисобланади. Лекин бу ерда биз таъкидлаётган масала – кофирларни ёмон кўришдан мақсад – шундай Буюк Аллох буйруқларига бўйсунмаётганликлари, юборган пайгамбарининг таълимотларига итоатсизлик қилаётганликлари учун уларга нисбатан дилда нафрат уругларини сакламоқ, уларга ёрдам бериб, мусулмонларга зарар етказиб қўйишдан эҳтиёт бўлмоқ демақдир. Лекин шу билан бирга ислом ўз фойдасини билмаётган, Аллохнинг йўли ёп-ёруғ чарогон бўлиб қўриниб турсада, жаханнам томон кетаётган бу кофирларга раҳм қилишга, уларни тўғри йўлга чақиришга буюрган. Зеро, Аллох ислом динини бутун башариятга нажот йўли қилиб юборгандир.

- Бу ҳадисни Абу Довуд 4031-ҳадис ва Аҳмад 2/50 да ривоят қилишган.

- Бу мавзуда Солех ал_Фавзоннинг «ал Валоу вал-Баро» китобига қаранг.